

Revisjonsrapport

2011.031.R.Klif

Revisjon ved Reichhold AS

Dato for revisjonen: 27. og 28.4.2011

Rapportnummer: 2011.031.R.Klif

Saksnr.: 2011/353

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:

Janne-Kristin Nyquist Pedersen

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:

Cathrine Skjærgård

Per Martin Aakerøy

Bent Bolstad

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble presentert hos Reichhold under sluttmøtet for revisjonen 28.04.2011.

Klima- og forurensningsdirektoratet gav tre avvik under revisjonen.

- Virksomhetens handlingsplan for tiltak etter forrige Klif kontroll er for mange av punktene ikke fulgt opp og avvikene er derved ikke rettet opp
- Virksomheten har ikke gjennomført dokumenterte risikovurderinger som omfatter ytre miljø, og barrieresystemet er ikke risikovurdert i forhold til utslippsfare
- Risikovurderinger i forhold til ytre miljø og vedlikehold er ikke tema i ledelsens gjennomgang

Klima- og forurensningsdirektoratet ser alvorlig på avvik 1 siden dette gjelder forhold som skulle vært rettet opp etter forrige kontroll i 2007. Avvikene er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Reichhold må sende en skriftlig bekreftelse innen **1.9.2011** på at avvikene er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

12.5.2011 Bent Bolstad

dato revisjonsleder

Klima- og forurensningsdirektoratet

Einar Knutsen

seksjonssjef

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 939378103	Eies av:
Besøksadresse: Øraveien 8- 19	Telefon: 69357000
Bransjenr. (NACE-kode): 20.16	E-post: janne-kristin.nyquist@reichhold.com

Kontrollert anlegg

Navn: Reichhold AS	Anleggsnr: 0106.0093.01
Kommune: Fredrikstad	Anleggsaktivitet: Kjemisk industri
Fylke: Østfold	Risikokl.: 3
Tillatelse gitt: 24.02.2011	Tillatelse sist oppdatert: 24.02.2011

2. Revisjonens omfang

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Klima- og forurensningsdirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved

- å granske dokumenter
- å intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- å verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema:

- Oppfølging av forrige kontroll, vedlikeholdsaksjon i 2007
- Risikovurdering i forhold til tanklagring og ytre miljø
- Vedlikehold av tanker og rørsystemer med tilhørende utstyr
- REACH
- Ledelsens gjennomgang av ytre miljørelatert tema

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble påpekt under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter revisjonen

Reichhold plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Klima- og forurensningsdirektoratet skal kunne avslutte saken, må Reichhold innen **1.9.2011** sende en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon som viser at avvikene er rettet. Dersom virksomheten mener det ikke lar seg gjøre å rette opp alle avvikene innen denne fristen må tilbakemeldingen inneholde en tidfestet handlingsplan for oppretting av disse avvikene.

Vi ser alvorlig på **avvik 1** som ble avdekket i denne revisjonen, siden det gjelder et forhold fra vår forrige kontroll i 2007 som skulle vært rettet opp. Gjennomføringen av tiltakene vil derfor bli fulgt opp ved ny kontroll utenom ordinær kontrollfrekvens.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/Bent Bolstad.

4. Varsel om tvangsmulkt

Klima- og forurensningsdirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt jf. forurensningsloven § 73 dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at **avvik 1** er rettet innen **1.9.2011**, Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik 1 er rettet innen 3 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet. En eventuell tvangsmulkt vil være på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Klima- og forurensningsdirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Gebyr for revisjonen

Reichhold er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 4, jf. varselbrev fra Klima- og forurensningsdirektoratet datert 4.2.2011. Dette betyr at dere skal betale kr. 44000,- i gebyr for den gjennomførte revisjonen. Vi vil ettersende faktura med innbetalingsblankett.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for revisjon (flerdagstilsyn). Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra denne rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Klima- og forurensningsdirektoratet.

Klima- og forurensningsdirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

Fylkesmannen i Østfold, ved miljøvernavdelingen
Fredrikstad kommune

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Virksomhetens handlingsplan for tiltak etter forrige Klif kontroll er for mange av punktene ikke fulgt opp og avvikene er derved ikke rettet opp

Avvik fra:

- Inspeksjonsrapport nr. 2007.099.I.SFT, pålegg om oppretting av avvik 1 og 2
- Brev fra SFT (nå Klima og forurensningsdirektoratet) av 13.8.2007
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5 annet ledd, punkt 7 (Internkontrollforskriften).

Kommentar:

I virksomhetens brev til SFT av 5.7.2007 redegjorde virksomheten for hvilke tiltak som skulle iverksettes, med en tidsplan, for å rette opp avvik 1 og 2 i SFTs (nå Klif) inspeksjonsrapport nr. 2007.099. I vår tilbakemelding til virksomheten i brev av 13.8.2007 tok vi denne tiltaksredegjørelsen til orientering og forutsatte i brevet at avvikene er rettet opp. Under revisjonen ble det konstatert at mange av underpunktene i avvikene ikke er rettet opp. Det gjelder følgende punkter:

Miljørisiko (jf. avvik 1 i SFT rapporten fra 2007)

Risikovurdering av tanker i forhold til ytre miljø

Virksomhetens tanker har ulike risikopotensiale, blant annet avhengig av størrelse, medium, alder og hvordan de er sikret, driftet, overvåket og vedlikeholdt. Tankene er ikke risikovurdert i forhold til utslippsfare. Tankene er underlagt et 10 års intervall for tilstandskontroll, men denne frekvensen er ikke fastsatt på bakgrunn av en risikovurdering av tankene. Videre er tynningstankene tilknyttet et oppsamlingsarrangement bestående av voller, de andre tankene er tilknyttet oppsamlingssystemer, fenser.

Oppfølging

Det er ikke gitt føringer for hvordan anbefalinger og konklusjoner om risikoreduserende tiltak skal følges opp og lukkes, blant annet i forhold til tidsfrister og ansvar.

Prosedyrer

Med unntak av kjemikaliebruk og risikovurderinger av endringer og nye installasjoner (MOC styrt), er virksomhetens arbeid med risikovurderinger i forhold til ytre miljø ikke prosedyrestyrt.

Forebyggende vedlikehold (jf. avvik 2 i SFT rapporten fra 2007)

Tilstandskontroll av tanker

Alle tankene er lagt inn i virksomhetens forebyggende inspeksjonsprogram med kontroller hvert 10. år. Flere av virksomhetens tanker har imidlertid ikke hatt en første gangs innvendig tilstandskontroll og det er flere tanker som har gått ut over 10 års kontrollintervallet.

Inspeksjon av rørsystemer

Med unntak av visse typer rør som har en sikkerhetsrelevans i forhold til personell, er rørsystemer (prosess, råvare rør etc.) ikke underlagt faste inspeksjonsintervaller. Det samme gjelder for selve rørgatene/broene (støttesystemene/support/rørroppheng og fundamentene).

Losseslanger, bil og båt

Virksomheten har egne losseslanger for lossing fra båt (styren) og lasting/lossing fra tankbil. Slangene blir levert med sertifikat for at de er trykktestet, men de er ikke underlagt noen rutine for å sikre at de blir resertifisert etter at godkjenningsperioden er utløpt. Virksomheten opplyser for øvrig at disse slangene ofte blir byttet ut før sertifiseringstiden har utløpt på bakgrunn av visuell sjekk som viser slitasje.

Akseptkriterier

Det er ikke nedfelt akseptkriterier i internkontrollen/vedlikeholdssystemet for å kvalitetssikre de vurderinger og beslutninger som bedriften gjør om utslippsrelatert utstyr er i tilfredsstillende stand.

Avvik 2

Virksomheten har ikke gjennomført dokumenterte risikovurderinger som omfatter ytre miljø, og barrieresystemet er ikke risikovurdert i forhold til utslippsfare

Avvik fra:

- Tillatelsen av 24.2.2011, vilkår 10 om miljørisikoanalyse
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5 annet ledd, punkt 6 (Internkontrollforskriften).

Kommentar:

Risikovurdering i forhold til ytre miljø

Det er gjennomført flere typer risikovurderinger men de har i hovedsak hatt fokus på sikkerhet, blant annet via Hazop-analyser av renseanlegg og reaktorer. Det er imidlertid ikke gjennomført en dokumentert risikovurdering av virksomhetens aktiviteter/operasjoner og utstyrsinstallasjoner i forhold til ytre miljø.

Akseptabel risiko

Det er ikke beskrevet veiledende kriterier for vurdering av hva som er akseptabel miljørisiko. Det er heller ikke gitt føringer for hva som skal legges til grunn ved vurdering og gradering av sannsynlighet og konsekvens (som bestemmer risikonivået).

Barrieresystemet

Virksomhetens barriere-/spilloppsamlingsystem består av ulike elementer som har det til felles at de ikke er lukkede systemer i forhold til resipient (Glomma). Systemet har enkelte

utslippspunkter til Glomma, blant annet via kjølevannsutslippet og via overvannsrenner/avløpskanal. Innenfor barrieresystemet er utendørs tankpark plassert i ulike oppsamlingsbassenger/fenser.

Barrieresystemet blir av virksomheten primært betraktet som et eksisterende/gitt forebyggende tiltak. Klif vil påpeke at systemet ikke er entydig definert i med hensyn til hva det består av, noe som er relevant blant annet i risikosammenheng. Klif vil videre påpeke at det ikke er gjort dokumenterte risikovurderinger av barrieresystemet som et samlet system, med hensyn på om valg av tekniske, organisatoriske løsninger og funksjonsprinsipper for systemet er tilfredsstillende, i forhold til utslippsfare til luft og vann.

Vi vil i tillegg påpeke følgende momenter som ytterligere underbygger viktigheten av å få gjennomført en risikovurdering av barrieresystemet samlet:

- det har vært utslippshendelser gjennom barrieresystemet, senest i april 2010. 27 tonn dietylenglykol gikk til Glomma over en 5 måneders periode via kjølevannsutslippet
- enkelte tanker står ikke på fast dekke, men på pukk
- rennene/kanalsystemet for overvann har ikke deteksjonssystem, men alle tankene har lekkasjealarm. Det skal nå installeres oljeutskiller i overvannskanalen.
- det er ikke deteksjonssystemer (nivåalarmer) i alle oppsamlingsbassengene (fensene), blant annet ikke i glykolfensen (114/115)
- enkelte av dekkene i fensene består av betongelementer med fuger i mellom hvor tetthetskontroll (i mai 2010) har vist at fugene ikke har vært tette
- interne damp coiler i tanker er ikke lagt inn med periodisk inspeksjons- og vedlikeholdsintervall (jf. utslipp av 27 tonn i 2010)
- avgass fra utendørs lagertanker blir ledet til forbrenning før utslipp gjennom skorstein. Systemet er sikret med brannfelle i tilfelle tilbakeslag av brennbare gasser til prosessen og brennbare gasser blir overvåket ved målinger. Systemet har også et backup system (kullfilter).
- barrieresystemet er et gammelt system som over tid har blitt noe justert og belastet noe mer. Det tilsier behov for en evaluering og gjennomgang av systemet med hensyn på risikopotensial og egnethet.

Avvik 3

Risikovurderinger i forhold til ytre miljø og vedlikehold er ikke tema i ledelsen gjennomgang

Avvik fra

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), §§ 4 og 5 punkt 8

Kommentarer

Risikovurderinger i forhold til ytre miljø og forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr er ikke tema som blir referert i ledelsens gjennomgang av internkontrollen. Det gjelder blant annet status i forhold til gjennomføring og oppfølging av miljørisikovurderinger og restanse/etterslep av det forebyggende vedlikeholdet.

8. Anmerkninger

Det ble ikke gitt anmerkninger under revisjonen.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Det ble ikke avholdt noe forberedende møte for å planlegge revisjonen. Forberedelser og kontakt med virksomheten vedrørende dokumentasjon etc. ble gjort via e-post.

Åpningsmøte 27. april: Informasjon fra Klima- og forurensningsdirektoratet om gjennomføringen av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner, 27. og 28. april.

- Tre personer ble intervjuet i tillegg var det samtaler med ulikt personell, operatører etc. under verifikasjonen.
- Befaringer med vekt på tankanlegg, rørsystemer, barrieresystemer og renseanlegg for luft.

Avsluttende møte 28. april: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

aktuelle lover og forskrifter med vekt på Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) og Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

korrespondanse mellom virksomheten og Klima- og forurensningsdirektoratet

virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til drift og vedlikehold av tankanlegg og rørsystemer, barrieresystemer, risikovurderinger, REACH og ledelsens gjennomgang av HMS/internkontroll i forhold til ytre miljø

utslippstillatelsen fra Klima- og forurensningsdirektoratet

I vedlegg 2 har vi satt opp en liste over dokumenter var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen.

VEDLEGG 2

Deltagere ved Klima- og forurensningsdirektoratets revisjon ved Reichhold, 27.- 28. april

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen. Intervjuene ble gjennomført som fellesintervjuer.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Produksjonssjef K- fabrikk	x	x	x
Vedlikeholdssjef	x	x	x
Produksjonssjef G- fabrikk	x		

Klima- og forurensningsdirektoratets revisjonsgruppe:

Bent Bolstad, revisjonsleder

Cathrine Skjærgård, revisor

Per Martin Aakerøy, revisor

VEDLEGG 2

Dokumentunderlag for Klima- og forurensningsdirektoratets revisjon ved Reichhold, 27. og 28. april

Nedenfor har vi satt opp en liste over type dokumentasjon som var spesielt viktig som underlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende:

- Forrige kontrollrapport fra Klif (2007.099.I.SFT) med oppfølgende tiltaksplan fra Reichhold av 5.7.2007 og tilbakemelding fra Klif (den gang SFT) datert 13.8.2007
- dokumentasjon i forbindelse med utslippshendelse av dietylenglykol, rapport til Klif fra virksomheten 31.5.2010
- diverse dokumentasjon i forbindelse med virksomhetens forebyggende inspeksjon- og vedlikeholdssystem for tanker og rørsystemer
- Dokumentasjon i forbindelse med virksomhetens arbeid med miljørisikovurderinger
- Dokumentasjon i forbindelse med virksomhetens arbeid med REACH
- Ledelsens gjennomgang